

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 marca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił D. K. prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że komisja lekarska orzeczeniem z dnia 26 lutego 2016 roku ustaliła, że D. K. nie jest całkowicie niezdolny do pracy i tym samym brak jest podstaw do przyznania mu prawa do renty socjalnej. Niniejszą decyzją uchylono decyzję z dnia 10 lutego 2016 r.

W dniu 6 kwietnia 2016 r. pełnomocnik D. K. złożył odwołanie od ww. decyzji. Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie art.4 ustawy o rencie socjalnej w zw. z art.12 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach poprzez uznanie, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy oraz zarzucił brak wszechstronnego rozważenia całości dokumentacji przedłożonej przez ubezpieczonego. W treści odwołania wskazano, że ubezpieczony nie zgadza się z poczynionym przez organ rentowy ustaleniem, iż nie jest on osobą całkowicie niezdolną do pracy. W sprzeczności z powyższym stwierdzeniem pozostają dokumenty przedstawione przez ubezpieczonego, a także stan jego zdrowia. Ubezpieczony ma 28 lat, od urodzenia cierpi z powodu upośledzenia intelektualnego. Schorzenie to charakteryzuje się zaburzonym rozwojem psychoruchowym oraz obniżoną sprawnością umysłową. Poziom inteligencji ubezpieczonego kształtuje się poniżej poziomu przeciętnej inteligencji jego rówieśników, z funkcjonowaniem na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym. Na bardzo niskim poziomie prezentuje myślenie przyczynowo – skutkowe, zdolności konstrukcyjne, analizę i syntezę wzrokową, szybkość uczenia się na materiale konkretnym oraz koordynację wzrokowo – ruchową. Posiada również obniżony czynnik organizacji percepcyjnej. Ubezpieczony ukończył gimnazjum specjalne oraz Specjalną Szkołę Zawodową. D. K. nie wolno posługiwać się najprostszymi narzędziami, a tym bardziej pracować z jakimikolwiek maszynami w ruchu. Od pierwszego roku życia u ubezpieczonego diagnozuje się celiakię, co w połączeniu z brakiem logicznego rozumowania i trudnościami z odnalezieniem się w prostych życiowych sytuacjach, dodatkowo uniemożliwia mu podjęcie pracy. W 2010 roku ubezpieczony przeszedł porażenie nerwu twarzowego. Orzeczeniem Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 24 sierpnia 2015 roku ubezpieczony został zaliczony do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. D. K. nie jest osobą samodzielną, wymaga nieustannej pomocy ze strony rodziców oraz psychoterapeutów, nie ma możliwości samodzielnego funkcjonowania na rynku pracy. Deficyty psychiatryczne ubezpieczonego uniemożliwiają mu świadome zawieranie umów o pracę oraz wykonywanie obowiązków pracowniczych, w tym podporządkowanie się poleceniom przełożonych oraz przyjęcie na siebie odpowiedzialności za staranne i terminowe wykonywanie powierzonych, najprostszych zadań.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony D. K. urodził się (...). Ma wykształcenie zawodowe w zawodzie cukiernika, a także w zawodzie operatora maszyn w przemyśle włókienniczym.

(okoliczność bezsporna)

Ubezpieczony jest osobą o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (orzeczoną na stałe). Ubezpieczony może wykonywać pracę w warunkach pracy chronionej.

(orzeczenie o stopniu niepełnosprawności - k.36)

W dniu 23 grudnia 2015 roku D. K. złożył wniosek o ustalenie prawa do renty socjalnej.

(wniosek k.20 plik II akt ZUS)

Lekarz orzecznik po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu analizy dokumentacji medycznej rozpoznał u ubezpieczonego: upośledzenie umysłowe lekkie, stan po porażeniu nerwu twarzowego prawego, stan

przeżyty incydent utraty przytomności w maju 2015 roku oraz chorobę trzewną. Orzeczeniem z dnia 18 stycznia 2016 roku lekarz orzecznik ZUS stwierdził, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

(opinia lekarska k.25 – 28 plik II akt ZUS, orzeczenie k. 6 – 7 odwrót plik I akt ZUS)

Powyższe orzeczenie lekarza orzecznik ZUS legło u podstaw wydania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzji z dnia 10 lutego 2016 r., mocą której odmówiono D. K. prawa do renty socjalnej.

(decyzja k.8 plik I akt ZUS)

Komisja lekarska ZUS po przeprowadzeniu bezpośredniego badania oraz po dokonaniu analizy dokumentacji medycznej rozpoznała u ubezpieczonego: lekkie upośledzenie umysłowe, celiakię oraz przeżyty obwodowy niedowład prawego nerwu twarzowego w 2010 roku. Orzeczeniem z dnia 26 lutego 2016 roku komisja lekarska ZUS uznała, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

(opinia lekarska k.43 – 45 plik II akt ZUS, orzeczenie k.10-10 odwrót plik I akt ZUS)

Powyższe orzeczenie komisji lekarskiej legło u podstaw wydania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaskarżonej decyzji i jednoczesnego uchylecia decyzji z dnia 10 lutego 2016 roku.

(decyzja k.11 plik I akt ZUS)

U ubezpieczonego stwierdzono: sprawność intelektualną (badaną testem (...) (PL) w granicach lekkiego upośledzenia umysłowego, cechy osobowości niedojrzałej emocjonalnie i społecznie z objawami obniżonego krytycyzmu, zaburzenia procesów poznawczych i czynności wykonawczych świadczące o zmianach organicznych w (...) oraz tendencje do zachowań obsesyjno – kompulsywnych. U ubezpieczonego występują istotne zaburzenia w funkcjonowaniu psychicznym.

(opinia biegłego neuropsychologa k.56-57, k.81)

Ubezpieczony funkcjonuje intelektualnie w granicach lekkiego upośledzenia umysłowego, któremu towarzyszą znaczne zaburzenia funkcjonowania społecznego i zaburzenia obsesyjno-kompulsywne. Ubezpieczony jest osobą całkowicie niezdolną do pracy do 31 grudnia 2018 roku. Niezdolność ta istniała w dacie złożenia wniosku to jest 23 grudnia 2015 roku.

Całkowita niezdolność do pracy u ubezpieczonego jest związana z naruszeniem sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia.

O orzeczeniu całkowitej niezdolności do pracy decydowało współlistnienie upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim ze znacznymi zaburzeniami zachowania społecznego oraz z zaburzeniami obsesyjno-kompulsywnymi. Zaburzenia funkcjonowania społecznego są znacznie poważniejsze niż wynikałyby tylko z deficytu intelektualnego. Schorzenia te należy rozpatrywać łącznie, nie koncentrując się wyłącznie na lekkim upośledzeniu umysłowym ubezpieczonego.

(opinia biegłego psychiatry k.58-60, k.80)

U ubezpieczonego rozpoznano: przebyte obwodowe uszkodzenie nerwu twarzowego prawego, drżenie posturalne (w wywiadzie) oraz patologiczny zapis EKG. Ubezpieczony znajduje się pod opieką poradni neurologicznej z powodu okresowych bólów głowy, okresowego drżenia rąk, przeżył także incydent utraty przytomności.

W 2010 roku ubezpieczony przeżył uszkodzenie nerwu twarzowego prawego. Badanie (...) głowy nie wykazało patologii mózgowia.

(opinia biegłego neurologa k.70-72, k.86)

U ubezpieczonego rozpoznano chorobę trzewną, w związku z którą pozostaje na diecie bezglutenowej i nie jest leczony (badany nie zgłasza żadnych dolegliwości ze strony przewodu pokarmowego). D. K. nie był kierowany do Poradni Gastroenterologicznej oraz nie wymagał, w związku z rozpoznaną chorobą, hospitalizacji. Choroba trzewna przebiega u ubezpieczonego bez istotnych powikłań, a poprawa stanu zdrowia następuje przy przestrzeganiu przez niego diety bezglutenowej. Stan odżywienia ubezpieczonego nie jest upośledzony. Ubezpieczony nie jest całkowicie, ani częściowo niezdolny do pracy z powodu choroby trzewnej.

(opinia biegłego gastroenterologa k.73 – 74)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dowodów z ww. dokumentów w postaci orzeczenia lekarza orzecznika i komisji lekarskiej ZUS, wniosku o przyznanie renty socjalnej oraz opinii lekarskich.

W toku postępowania ubezpieczony zakwestionował ustalenia komisji lekarskiej ZUS, że nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

Celem weryfikacji stanowiska ubezpieczonego Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych: neuropsychologa, psychiatry, neurologa oraz gastroenterologa.

Złożone w sprawie opinie są jasne, zostały sporządzone przez biegłych o specjalnościach właściwych z punktu widzenia schorzeń, na jakie cierpi ubezpieczonego, w oparciu o analizę przedłożonej dokumentacji lekarskiej i bezpośrednio badanie ubezpieczonego. Sąd oceniając zgromadzony materiał dowodowy, w pełni uznał wartość dowodową opinii powołanych w sprawie biegłych. W ocenie Sądu złożone do sprawy opinie oraz opinie uzupełniające nie zawierają żadnych braków i wyjaśniają wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Opinie biegłych są rzetelne, zostały sporządzone zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą w zakresie stanowiącym ich przedmiot, a wynikające z nich wnioski są logiczne i prawidłowo uzasadnione.

Wskazać należy, że o ile ze złożonych przez specjalistów w dziedzinie neurologii oraz gastrologii opinii wynikało, że schorzenia występujące u ubezpieczonego nie powodują stwierdzenia istnienia u niego stanu całkowitej niezdolności do pracy z przyczyn neurologicznych czy też gastrologicznych, o tyle biegły specjalista psychiatra, po analizie opinii wydanej przez biegłego neuropsychologa, jednoznacznie wskazał, że całkowita niezdolność do pracy jest związana z naruszeniem sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem przez niego 18 roku życia. W ocenie Sądu, wzięwszy pod uwagę, że u ubezpieczonego dominują zaburzenia w funkcjonowaniu psychicznym, opinia biegłego sądowego psychiatry daje pełny obraz zdrowia D. K..

Sąd oddalił wniosek o dopuszczeniu dowodu z zeznań świadków: K. D., G. L. oraz L. K. uznając, iż wszystkie istotne okoliczności niezbędne do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy zostały ustalone i dowód w postaci zeznań jest zbędny. Podkreślić także należy, iż w sprawach w których rozstrzygana jest kwestia niezdolności do pracy, Sąd ocenia to zagadnienie w oparciu o wiadomości specjalne zawarte w opiniach wydanych przez biegłych dysponujących wiedzą medyczną, co do występujących u ubezpieczonego schorzeń i ich wpływu na zdolność do wykonywania pracy zarobkowej. Dowód zatem w postaci zeznań nie mógł w żaden sposób podważyć wydanych w niniejszej sprawie opinii.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie łącznej opinii biegłych: psychologa, psychiatry, gastrologa oraz neurologa z uwagi na fakt, iż specjaliści o wskazanych specjalnościach złożyli opinie w niniejszej sprawie, a ponadto żaden ze specjalistów nie wskazywał na konieczność wydania w niniejszej sprawie opinii łącznej.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego psychiatry jako niezasadny i zamierzający do przedłużenia postępowania. Podkreślić należy, że biegły psychiatra wydał opinię biorąc pod uwagę opinię biegłego sądowego neuropsychologa, a ponadto w opinii uzupełniającej szczegółowo odniósł się do zgłoszonych zarzutów.

Podkreślić należy, że dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą, więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art.217§1 k.p.c. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest

dopuszczyć dowód z kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z opinii kolejnych biegłych lub z opinii instytutu, jedynie wtedy, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas, gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 roku II CR 817/73, niepubl.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art.4 ust.1 i 2 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 982 z późn. zm.) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej,

przy czym osobie, która spełnia powyższe warunki przysługuje renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała albo renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Stosownie do treści art.5 ww. ustawy ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik Zakładu (...), na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz.887 z późn. zm.).

W myśl art.12 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy. Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 ust. 1).

Stosownie do art. 14 ust. 1 i 2a ww. ustawy o emeryturach i rentach oceny niezdolności do pracy, jej stopnia oraz ustalenia m. in. daty powstania niezdolności do pracy, trwałości niezdolności do pracy, związku przyczynowego niezdolności do pracy z określonymi okolicznościami dokonuje lekarz orzecznik ZUS, od którego orzeczenia osobie zainteresowanej przysługuje sprzeciw do komisji lekarskiej Zakładu w ciągu 14 dni od dnia doręczenia tego orzeczenia.

W niniejszym postępowaniu istota sporu sprowadziła się do rozstrzygnięcia czy ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało w okresach o których mowa w art.4 ust.1 i 2 ww. ustawy o rencie socjalnej.

Zebrany w niniejszym postępowaniu materiał dowodowy potwierdził, że ubezpieczony jest osobą całkowicie niezdolną do pracy oraz że niezdolność ta jest spowodowana naruszeniem sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem przez niego 18 roku życia. D. K. pod kątem intelektualnym funkcjonuje w granicach lekkiego upośledzenia umysłowego, a towarzyszą temu zaburzenia funkcjonowania społecznego oraz zaburzenia obsesyjno-kompulsywne. Co również istotne, zaburzenia funkcjonowania społecznego są znacznie poważniejsze niż wynikałyby tylko z deficytu intelektualnego.

Reasumując, z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczony spełnia wszystkie warunki do przyznania prawa do renty socjalnej określone w art.4 ust.1 ww. ustawy:

- jest osobą pełnoletnią – 18 lat ukończył 9 września 1988 r.
- jest całkowicie niezdolny do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które to naruszenie nastąpiło przed ukończeniem 18 roku życia.

W odniesieniu zaś do określenia okresu, na jaki zostało przyznane ubezpieczonemu prawo do renty socjalnej wskazać należy, że ustaleń Sądu poczynionych w oparciu o opinię biegłego psychiatry, wynika, że całkowita niezdolność D. K. do pracy istniała w dacie złożenia wniosku (to jest 23 grudnia 2015 roku) niezdolność ubezpieczonego będzie trwała do dnia 31 grudnia 2018 roku, to jest do dnia kiedy powinien on odbyć badania kontrolne.

Rentę socjalną wypłaca się zgodnie z treścią art.129 ww. ustawy o emeryturach i rentach w zw. z art.15 punk 1 ww. ustawy o rencie socjalnej od dnia powstania prawa do świadczenia, nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. D. K. złożył wniosek o przyznanie prawa do renty socjalnej w dniu 23 grudnia 2015 roku, a zatem prawo do renty socjalnej należało przyznać wnioskodawcy począwszy od dnia 1 grudnia 2015 roku.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał D. K. prawo do renty socjalnej od dnia 1 grudnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku, o czym orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. zasądając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz D. K. kwotę 360 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił zgodnie z §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 roku, poz.1804) w związku z §2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 3 października 2016 roku (Dz.U. z 2016 r. poz. 1667) tj. w brzmieniu obowiązującym do 26 października 2016 roku.

(S.B.)

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS.
2. Wypożyczyć pełnomocnikowi ZUS akta rentowe, zobowiązując do zwrotu w razie złożenia apelacji.

29 maja 2017 roku